

Ján Volný

Člen Rady Združenia
Euroregión Tatry

Zástupca
Spišská Nová Ves

Vážení členovia Združenia,

už roky mesiac marec spájame nielen s príchodom jari ale aj s knihami a s rôznymi formami vzdelávania. Na knihy by sme nemali zabúdať. Knihy by určite mali mať v našom živote svoje miesto a nemali by sa z neho vytrácať. Aj najznámejší pedagóg všetkých čias Ján Amos Komenský povedal: „Nemilovať knihu, znamená nemilovať múdrosť a nemilovať múdrosť, znamená stávať sa hlupákom.“ Hoci je dnešná doba hektická a ľudia si informácie vyhľadávajú často aj na internete, dobrú knihu zatiaľ nič nenahradilo. Kniha vzdeláva, zlepšuje pamäť aj predstavivosť, zvyšuje slovnú zásobu, pomáha pri koncentrácii a je formou lieku proti depresii.

S prvými teplými lúčmi sa aj my snažíme o reštart akcií, ktoré sa v plánovaných termínoch nemohli uskutočniť. Oveľa intenzívnejšie vnímame dianie okolo seba. Chceme veriť, že najhoršie máme už za sebou. Stereotypy sa začínajú meniť a veci nadobúdajú konkrétne obrysy.

Aj cezhraničná spolupráca Slovenska a Poľska už má svoj nový finančný rámec. Vláda dňa 23. marca schválila program Interreg V-A PL – Slovensko na nové programové obdobie 2021 – 2027. Z rozpočtu programu vo výške takmer 130 miliónov eur za zdroj EFRR sa budú financovať projekty, ktoré zvýšia kvalitu života v slovensko-poľskom pohraničí. Úlohu národného orgánu v programe plní Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Cieľom programu Interreg PL – SK je prostredníctvom podpory z Európskeho fondu regionálneho rozvoja vytvárať priaznivé podmienky pre lepšie cezhraničné väzby a zvýšiť atraktivnosť prihraničného regiónu pre obyvateľov i návštevníkov. Vďaka projektu – **Cesta okolo Tatier** – sa na tomto pohraničí z programu Interreg PL – SK vybuďovalo viac ako 150 z celkovo plánovaných 250 km cyklistických, bežeckých, turistických a náučných trás. Trasa vedie historicko-kultúrnymi krajinami okolo Tatier od Podhradia, cez Spiš, Liptov až po Oravu.

S Poľskom nás spája spoločná krásna bohatá príroda, či už ide napríklad o Vysoké Tatry alebo Národný park Poloniny, ale aj rovnaké problémy v ochrane prírody, kultúrneho dedičstva. Je tu tiež obmedzené dopravné prepojenie, ktoré je hlavnou prekážkou väčšieho rozvoja cezhraničného turizmu. Práve do týchto oblastí sa bude investovať v nasledujúcich rokoch z programu Interreg.

Pevne verím, že nové programové obdobie bude obohatené o nové projekty a partnerstvá.

Zasadnutie Zhromaždenia EZUS 24. marca 2022 v Nowom Targu (viac na strane 3)

Na projekty cezhraničnej spolupráce s Poľskom pôjde 130 miliónov eur

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

Zdroj: mirri.gov.sk

**MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Vláda dňa 23. marca schválila program Interreg VI-A Poľsko – Slovensko na nové programové obdobie 2021 – 2027. „Dobré vzťahy so susedmi sú základom stability, prosperity a mieru v Európe. Preto EÚ zriadila osobitné programy Interreg, z ktorých financuje cezhraničnú spoluprácu medzi členskými krajinami. Dnes vláda schválila program spolupráce Slovenska s Poľskom. Z rozpočtu takmer 130 miliónov eur za zdroj ERDF budeme v nasledujúcich rokoch financovať projekty, ktoré zlepšia život ľudí v pohraničí, podporia turizmus, prinesú lepšie dopravné spojenie medzi oboma krajinami,“ uviedla vicepremiérka a ministerka regionálneho rozvoja Veronika Remišová. „Program Interreg Poľsko – Slovensko je tak prvým programom, ktorý má schválený finančný rámec na obdobie rokov 2021 – 2027. Postupne budú nasledovať programy cezhraničnej spolupráce s Českom, Rakúskom, Maďarskom a Ukrajinou a, samozrejme, aj hlavný 13-miliardový eurofondový Program Slovensko, o ktorom práve rokujeme s Európskou komisiou,“ doplnila Remišová.

Pre programové obdobie 2021 – 2027 boli vybrané štyri najdôležitejšie oblasti spolupráce medzi Slovenskom a Poľskom:

1. životné prostredie,
2. kultúrne a prírodné dedičstvo a cestovný ruch
3. doprava a komunikácie,
4. spolupráca inštitúcií a obyvateľov pohraničia.

V rámci životného prostredia sa bude podporovať hlavne adaptácia na zmenu klímy, prevencia rizík katastrof, ochrana prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach. Územie, ktoré sa rozprestiera na oboch stranách Karpát, má rozlohu viac ako 39 000 km². Do programového územia patrí: na slovenskej strane Žilinský a Prešovský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves; na poľskej strane krosniansky, przemyský, nowosądecký, oswiecimský a bielsky okres, a taktiež okresy Pszczyna, Rzeszów a okres Myślenice. V rámci programového obdobia 2014–2020 sa do cezhraničnej spolupráce Slovenska a Poľska investovalo spolu 170 miliónov eur, z toho išlo približne 81 miliónov eur na projekty na Slovensku.

Vzdelávali sme sa v oblasti prípravy a realizácie projektov

Lívia Kredatusová – projektová manažérka

V mesiaci marec kancelária Združenia Euroregiónu Tatry po dlhej dobe sprevádzanej náročnou epidemickou situáciou opäť otvorila svoje priestory bez obmedzení pre verejnosť. „Začiatkom roka 2022, sme ešte nevedeli, ako sa bude situácia s Covid-19 vyvíjať, preto sme nemohli presne určiť termín školenia, ktoré nám ešte zostalo z projektu Cezhraničné centrum vzdelávania Euroregiónu „Tatry“ zrealizovať“, uviedla Lívia Kredatusová, projektová manažérka Združenia. Po

dôkladnom prieskume trhu a na základe pozitívnych hodnotení kancelária Združenia oslovila občianske združenie Academiú Istropolitanu Novu, inštitúciu celoživotného vzdelávania, ktorá sa sústreďuje na rozvoj ľudských zdrojov a prípravu odborníkov s cieľom napomôcť zvýšeniu konkurencie schopnosti Slovenska a naplniť očakávania, ktoré sú spojené s členstvom Slovenska v Európskej únii. AINova poskytuje odborné vzdelávanie aj konzultačné služby a zúčastňuje sa na projektoch aplikovaného výskumu. Organizuje dlhodobé programy aj krátkodobé vzdelávacie kurzy pre účastníkov zo štátneho a verejného sektora ako aj pre rôzne profesijné

skupiny. Od svojho založenia presadzuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti vzdelávania a výskumu, a to hlavne vytváraním medzinárodných partnerstiev, rozvojom aktívnej cezhraničnej spolupráce a poskytovaním svojich skúseností v zahraničí. Po dohode s inštitúciou sa podarilo v dňoch 08.03. až 09.03. 2022 usporiadať školenie zamerané na prípravu a realizáciu

projektov pod vedením kvalifikovanej lektorky Barbary Kollárovej, ktorá vopred spracovala témy na školenie podľa požiadaviek. Lektorka, z praxe svojimi vedomosťami a informáciami pritiahla na školenie široké spektrum účastníkov z rôznych miest a obcí.

Snažila sa interaktívne zapájať účastníkov školenia do problematiky a vyzvala ich, aby uvádzali vlastné príklady z praxe, či už pozitívne, alebo negatívne. Prvý blok školenia bol venovaný téme Programové obdobie 2014-2020, v ktorom lektorka podrobne rozobrala samotné programové obdobie, poukázala na silné stránky ale aj na nedostatky, ktorých sa v ďalšom období majú projektoví manažéri vyvarovať. Venovala sa tiež základným princípom EUS 2014-2020 a Programu Interreg V-A PL-SK 2014-2020. Druhý blok

školenia bol venovaný téme Programové obdobie 2021-2027, v ktorom lektorka podrobne rozobrala samotné programové obdobie, oboznámila účastníkov s aktuálnymi informáciami v novom programovom období, prešla podrobne plán obnovy 2021-2026 a venovala sa aj aktualitám z prípravy Iniciatívy REACT-EU 2020-2024 a Programu Interreg V-A PL-SK 2021-2027. Školenia sa zúčastnilo dokopy 35 účastníkov (Kežmarok, Trstená, Vysoké Tatry, Stará Ľubovňa, Svit, Levoča, Spišská Nová Ves, Muszina, Veľká Lomnica, Malatiná, Kolačkov, Ľubochňa, Združenie Euroregion Tatry, Prešovský samosprávny kraj a iné). Veríme, že sme školením naplnili očakávania všetkých účastníkov.

Výstava detských prác v Združení zaujala žiakov zo Základnej školy

Lívia Kredatusová
projektová manažérka Združenia EUT

Výstava výtvarných prác v rámci súťaže pod názvom Euroregión „Tatry“ očami detí v priestoroch Združenia zaujala okrem iných návštevníkov aj žiakov zo Základnej školy s materskou Rakúsy. Žiaci prišli v sprievode štyroch pedagógov. Hneď pri vstupe do budovy ich zaujali detské obrázky, v ktorých prevažovala téma Vysokých Tatier a

Poľsko – Slovenskej spolupráce. Počas výstavy ich sprevádzala L. Kredatusová, projektová manažérka, ktorá im poskytla základné informácie ohľadom vystavovaných diel. Súčasťou výstavy bola prezentácia činnosti a aktivít Združenia. Žiakom bol premietaný krátky spot o jednotlivých dobudovaných úsekoch Historicko-prírodno-kultúrnej cesty okolo Tatier

po ktorom mali možnosť pýtať sa otázky. V krátkom kvíze ku koncu prezentácie si mohli overiť svoju pozornosť vymenovaním miest a obcí, cez ktoré cyklochodník prechádza. Návšteva žiakov nás potešila a veríme, že nebola posledná

V Kežmarku odhalili jazdeckú sochu Imricha Thökölyho

Barbora Sosková
tlačová hovorkyňa mesta Kežmarok

<https://www.kezmarok.sk/aktuality/2022/v-kezmarku-odhalili-jazdecku-sochu-imricha-thokolyho/>

V meste pod Tatrami v pondelok 28. marca slávnostne odhalili bronzovú sochu kežmarského rodáka a najznámejšieho majiteľa Kežmarského hradu. Autorom diela, ktoré je spoločným projektom mesta Kežmarok a Generálneho konzulátu Maďarska v Košiciach, je maďarský sochár a umelec Lajos Györfi. Slávnostného aktu sa ujali primátor mesta Ján Ferenčák a námestník ministra Ministerstva zahraničných vecí a obchodu Maďarska Levente Magyar.

„Motiváciou za vytvorením jazdeckej sochy Imricha Thökölyho je snaha o uchovanie jeho pamiatky ako dedičstva pre ďalšie generácie. Umiestnenie pri Kežmarskom hrade bude dôstojnou spomienkou na významného rodáka nášho mesta, keďže sa na hrade narodil. Pevne verím, že socha bude slúžiť nielen ako plnohodnotná súčasť stálej expozície hradu venovanej rodine Thököly, ale aj ako symbol rozvíjajúcich sa priateľských vzťahov medzi našimi dvoma krajinami,“ uviedol Ján Ferenčák. Knieža Thököly, ktorý predstavoval

štvrtú generáciu Thökölyovcov, sa na kežmarskom hrade narodil a jeho rodina z neho vybudovala prepychové sídlo. Iniciátorom myšlienky postaviť mu sochu bol Peter Mikulášik, pôvodom zo šľachtického

rodu. „S jeho návrhom som sa stotožnil ako predstaviteľ mesta, v ktorom v minulosti mierumilovne nažívalo sedem národností. Mesto túto tradíciu aj v súčasnosti oživuje nielen medzinárodne presláveným festivalom Európske ľudové remeslo, ale aj Sviatkom kultúry a vzájomnosti, ktorý sa každoročne koná v našom meste,“ povedal ďalej primátor Kežmarku.

Vyhotovenie bronzovej jazdeckej sochy Imricha Thökölyho v životnej veľkosti a jej prepravu na miesto postavenia zabezpečil na základe podpísaného memoranda o spolupráci z novembra 2020 Generálny konzulát Maďarska, ktorý sochu oficiálne daroval do vlastníctva Kežmarku. „Stredná Európa snáď ani nemá podobné miesta, kde by sa historická minulosť prejavovala takýmto spôsobom, kde takto bytostne cítiť legendy a činy veľkých predkov. Je pre mňa obzvlášť veľkou cťou, že práve Kežmarok sa podujal postaviť sochu svojmu rodákovi. Je to veľmi dôležitá chvíľa rozvoja maďarsko-slovenských vzťahov,“ uzavrel Levente Magyar.

Slávnostné odhalenie bolo pôvodne naplánované na október minulého roku, no kvôli zhoršenej epidemickej situácii a s ňou súvisiacimi nariadeniami, bolo presunuté na marec. Podujatie sprevádzalo otvorenie výstavy venovanej kniežaťu Imrichovi Thökölymu na Kežmarskom hrade a prezentácia maďarsko - slovenskej kultúry a gastronómie obyvateľom a návštevníkom mesta. Viac z tohto veľkolepého podujatia môžete nájsť na webovej stránke mesta Kežmarok. <https://www.facebook.com/www.kezmarok.sk>

Zasadnutie Zhromaždenia EZUS Tatry

Lívia Kreatusová
projektová manažérka Združenia EUT

Dňa 24. marca (štvrtok) sa v stredisku Poľsko - slovenskej spolupráce v Nowom Targu uskutočnilo prvé tohtoročné zasadnutie Zhromaždenia EZUS Tatry pod vedením predsedu Š. Bieláka a raditeľky A. Pyzowskej. Prvý bod programu predstavoval informácie týkajúce sa aktivít a projektov realizovaných EZUS-om. Následne pani riaditeľka predstavila plán činnosti EZUS Tatry na rok 2022 a poprosila o pripomienkovanie a schválenie.

Pán Š. Biela informoval o stave prípravy Programu Interreg V-A PL-SK 2021- 2027 a diskusiách Pracovnej skupiny. Uviedol tiež, ako by mohla vyzeráť spolupráca oboch kancelárií, poas riadenia Fondu mikroprojektov EZUS-om. A. Pyzowska dplnila, že sa plánuje štvrtá etapa Cesty okolo Tatier, ktorou sa uzavrie naplánovaný okruh v celkovej dĺžke cca 290 km. V diskusii prítomní členovia rozoberali tiež situáciu na Ukrajine a možnú pomoc prostredníctvom partnerstiev a projektov. Otvorenou témou bola aj doprava a komunikácia na Poľsko-slovenskom pohraničí a s tým

súvisiaci Karpatský dohovor. Po prerokovaní všetkých bodov programu prítomní členovia zahlasovali za návrh uznesení a poďakovali pani A. Pyzowskej za prípravu a organizáciu stretnutia.

Dni mesta Vysoké Tatry spojené s Tatranským Galavečerom

Zdroj: Tatranský dvojtýždenník, <https://www.vysoketatry.sk/mid/475705/2022-cislo-06->

15. marca sme si pripomenuli významné výročie – 75. rokov mesta Vysoké Tatry. Pri tejto príležitosti sa už tradične konal Tatranský galavečer, ktorého súčasťou bolo udeľovanie výročných cien. Za mimoriadny prínos v prospech Tatier boli ocenené tri osobnosti. Keď dal v roku 1793 gróf Štefan Csáky postaviť poľovnícku chatu pri kyslých prameňoch pod Slavkovským štítom, asi ani netušil, že začal písať dejiny prvej tatranskej osady – dnešného Starého Smokovca, neskôr aj celého mesta Vysoké Tatry. Jednotlivé osady pod Tatrami vznikali ako kúpeľné, turistické centrá. Až po prvej svetovej vojne začala rezonovať myšlienka spojiť ich do jedného samosprávneho celku. Nariadením Slovenskej národnej rady č. 52 zo dňa 15. marca 1947 bolo schválené vytvorenie obce Vysoké Tatry. Prešla si dlhým vývojom a mnohými zmenami, kým vzniklo mesto Vysoké Tatry tvorené 15 samostatnými osadami, z ktorých každá má svoj príbeh. Naše mesto, ležiace na území Tatranského národného parku, patrí rozlohou medzi najväčšie na Slovensku, počtom obyvateľom sa radí k najmenším. No pre svoj prírodný, liečebný a rekreačný

potenciál sa stalo centrom cestovného ruchu s medzinárodným významom, ktoré ročne navštívia milióny hostí. Žijú tu ľudia, ktorí píšu dejiny, podieľajú sa na rozvoji a propagácii Tatier doma i v zahraničí. Takéto osobnosti, ktoré pracujú nad rámec svojich povinností, si zaslúžia našu úctu. Preto je súčasťou osláv Dní mesta každoročné udeľovanie výročných cien mesta Vysoké Tatry. Aj tento rok bola udelená aj cena za celoživotné dielo v prospech Tatier, primátor udelil cenu za čin roka, jedna osobnosť bola uvedená do športovej siene slávy.

Súčasťou osláv 75. výročia vzniku mesta Vysoké Tatry bol už tradične tatranský gala večer spojený s udeľovaným výročných cien mesta. Na základe prijatých nominácií verejnosti a hlasovania poslancov mestského zastupiteľstva bola dlhoročnému predsedovi Tatranskej horskej služby - dobrovoľného zboru Jaroslavovi Švorcovi udelená cena mesta za

Do Tatranskej športovej siene slávy vo Vile Flóra v Starom Smokovci bol uvedený Ivan Urbanovič.

celoživotné dielo v prospech Tatier. V roku 2006 bola vo výstavnej sieni vo Vile Flóra zriadená tatranská športová sieň slávy. Tento rok bol do nej za úspechy počas prvých československých himalájskych expedícií a za propagáciu Tatier doma i v zahraničí uvedený Ivan Urbanovič st. Primátor mesta Ján Mokoš od roku 2000 udeľuje cenu za čin roka. Tú za rok 2021 získal zástupca náčelníka mestskej polície Vysoké Tatry Jozef Štefaňák, ktorý v uplynulom roku zabezpečil elektrický vozík pre imobilného Tatrancu, podieľal sa na záchrane života i zdarnom chytení zlodejov. Súčasťou osláv bol štvordňový seriál kultúrnych a športových podujatí: pre žiakov tatranských škôl sa uskutočnili besedy so spisovateľmi

Troja ocenení spoločne s primátorom mesta Vysoké Tatry: zľava Jozef Štefaňák, Ján Mokoš, Jaroslav Švorc a Ivan Urbanovič.

(v stredu s Jánom Cígerom z Medokýša, vo štvrtok s Igorom Válek), v piatok mali mimoriadny úspech 1. skialpinistické preteky pre deti a mládež (do 18 rokov).

8. marec patrí Ženám

Spracovala: Lívia Kredatusová

MDŽ je medzinárodne uznávaný sviatok, ktorý vyhlásila OSN k výročiu štrajku 400 – tisíc newyorských krajčirok v roku 1908. Ženy sú odjakživa veľké bojovníčky a pred 112 rokmi bojovali za zrušenie desaťhodinové pracovného času, proti nízkym mzdám, pracovným podmienkam a za rovnoprávnosť. Dnes nám nepríde čudné, ak vidíme ženu na pozícii, ktorú v minulosti zastávali poväčšine chlapi. Typickým príkladom je aj pani Mária z obce Lendak. Vyrastala v početnej rodine s piatimi súrodencami v malebnej prírode pod Tatrami, ktorú mala rada nielen kvôli kráse, ale aj úsiliu svojich predkov, ktorí nemali ľahký život, ale nepoddali sa mu a vážili si každý kúsok chleba a uctili ho požehnaním. V detstve pred bábikami uprednostňovala autá, čo sa odzrkadlilo aj v jej povolání. Ako kuchárka mohla vyčarovať úsmev chutným jedlom ako šoférka pohodlnou jazdou plnou úsmevu, vtipov a spontánneho spevu. Čaro

šoférovania jej ukázal manžel jazdou kamiónom, ktorú si zamilovala. Dnes si užíva podtatranský ľud na Štrbskom Plese. Svoje povolanie by nemenila, ľudia ju rešpektujú a ako spomína, každá jazda je plná veselých príhod a nových zážitkov.

NOVINY EUROREGIÓN TATRY

Vydáva Združenie Euroregión Tatry
Hradné námestie 30, 060 01 Kežmarok
Tel., fax: 00421 / 52 / 4523913
E-mail: info@euroregion-tatry.sk
www.euroregion-tatry.sk

Redakčná rada:
Lívia Kredatusová - predseda
Ročník: II
Číslo: 3
Periodicita: mesačník
Bezplatne určený pre členov Združenia EUT

SPIŠSKÁ NOVÁ VES

Konané v rámci
celoslovenskej akcie
Upracme Slovensko

MEPOS
MESTSKÝ PODNIK SLUŽIEB

DEŇ ZEME – UPRACME SI MESTO

PIATOK 22. 4. 2022

Do jarného upratovania mesta budú zapojené materské, základné a stredné školy.
V tento deň sa uskutoční i pokus o ustanovujúci **SLOVENSKÝ REKORD**
v počte zapojených do upratovania.

Prihlásiť do tejto akcie sa môžu pracovné skupiny na adrese peter.hamrak@mestosnv.sk.
Mesto prihláseným účastníkom poskytne pracovné náradie.

PROGRAM:

PÓDIUM PRED REDUTOU:

- 14.00 Minidisko Show** s rozprávkovými dvojčkami Tárajka a Popletajky
- 14.30 Bojko a Zmrzlina** - Z rozprávky do rozprávky
- 15.00 Kúzelník Wolf a Sranda banda** – kúzelnícka a bruchovravecká show
- 16.00 Kúzelný strom** - predstavenie s environmentálnou tematikou
- 17.00 Minidisko Tárajka a Popletajky + rozprávkové postavičky**

SPRIEVODNÝ PROGRAM:

- 14.00 – 18.00**, priestor pred cirkevným gymnáziom Š. Mišíka
- Prezentácia zberovej a komunálnej techniky**
- Hry a súťaže s environmentálnou témou**

PROSTAFF
★ EVENTS ★ RECRUITMENT ★ ANIMATION ★

**Tárajko
Popletajka**

**UPRACME
SLOVENSKO**

brantner nova